Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

DG Openbaar Bestuur & Democr Rechtsstaat
DGOBDR-D&B-Inrichting Openbaar Bestuur

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
[redacted]

nota

Periodieke rapportage Nederland inzake Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden

Datum
17 augustus 2026

Onze referentie
2026-0000460887

Bijlagen
3

Samengewerkt met
- CZW
- OCW
- VWS
- JenV
- BZ
- Openbaar Lichaam Bonaire
- Provincies Limburg, Fryslân, Drenthe, Groningen, Overijssel, Gelderland, Groningen
- Gemeenten Weststellingwerf, Ooststellingwerf, Urk en Bunschoten
- Diverse taalorganisaties

Aanleiding
Onder de verdragsverplichtingen van het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden (hierna: Handvest) van de Raad van Europa is Nederland gehouden aan periodieke rapportages met betrekking tot de implementatie van het verdrag. Voor u ligt de periodieke rapportage inzake het Handvest dat uiterlijk 23 september aan de Raad van Europa verzonden moet zijn.

Advies/actie
- Akkoord te gaan met verzending (via de PV in Straatsburg) van deze rapportage aan de Raad van Europa.
- Akkoord te gaan met het informeren van de TK over de rapportage.

Kern
Hieronder worden de belangrijkste aandachtspunten voor de rapportage uiteengezet. Voor deze rapportage geldt dat er teruggekeken wordt naar de ontwikkelingen in de periode 2021-2026 en dat de informatie in lijn is met eerdere rapportages en de beantwoording van Kamervragen. Inhoudelijk is er geen directe aanleiding om te rapporteren, maar de afspraak is dat we dat eens in de vijf jaar doen.

Rapportage Europees Handvest (2021– mei 2026)
<u>Friese taal</u>
- Dit jaar vindt de tussentijdse evaluatie van het Bestjoersôfspraak Fryske Taal en Kultuer (BFTK) 2024–2028 plaats. Met de Raad van Europa is afgesproken dat Nederland begin 2027 een uitgebreidere rapportage over het Fries aanlevert, zowel ten aanzien van het Handvest als het Kaderverdrag. Dit biedt namelijk de gelegenheid om een volledig beeld te kunnen schetsen door de uitkomsten van de tussentijdse evaluatie mee te nemen in beide rapportages over het Fries. In de rapportage die voor u ligt is een kort overzicht opgenomen van de belangrijkste algemene ontwikkelingen ten aanzien van het Fries sinds de vorige rapportage in 2021. Hierbij wordt op hoofdlijnen ingegaan op de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen en initiatieven die in deze periode hebben plaatsgevonden.

<u>Papiaments</u>
- Sinds 2024 valt het Papiaments op Bonaire onder Deel III van het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden. In de rapportage wordt daarom aandacht besteed aan de ontwikkelingen sinds deze erkenning heeft plaatsgevonden en aan de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de

DG Openbaar Bestuur & Democr Rechtsstaat
DGOBDR-D&B-Inrichting Openbaar Bestuur

Datum
17 augustus 2026

Onze referentie
2026-0000460887

verplichtingen die voortvloeien uit het Handvest. Daarbij wordt onder meer gekeken naar de positie van het Papiaments binnen het bestuur, het onderwijs en het maatschappelijk leven op Bonaire.

Nedersaksisch

- Het Nedersaksisch is in Nederland erkend onder Deel II van het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden. In de rapportage wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingen sinds de vorige rapportage, waaronder de verdere uitvoering van het Convenant Nedersaksisch en de samenwerking tussen het Rijk, de betrokken provincies en andere partners. Daarnaast wordt ingegaan op de stappen die zijn gezet om de positie en het gebruik van het Nedersaksisch verder te versterken.

Limburgs

- Het Limburgs is momenteel erkend onder Deel II van het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden. Vanuit de provincie Limburg is inmiddels een lobby gestart om het Limburgs onder Deel III van het Handvest te laten erkennen. In de rapportage wordt aandacht besteed aan deze ontwikkeling en aan de verdere stappen die worden gezet om de positie van het Limburgs binnen het Handvest te versterken.

Romanes en Jiddisch

- De RvE heeft in eerdere evaluaties opgemerkt dat door het besloten karakter van deze taalgemeenschappen het voor overheden lastig is in contact te komen met deze gemeenschappen. Er is in de afgelopen maanden wel contact geweest tussen BZK en enkele vertegenwoordigers van Roma-gemeenschappen. Aanleiding daartoe was een aangenomen motie om Roma en Sinti op te nemen in het Kaderverdrag. In de rapportage is de huidige situatie geschetst m.b.t. de gemeenschappen op het gebied van onderwijs en cultuur.

Politieke context en verzending

- De rapportage is opgesteld in samenwerking en afstemming met de betrokken departementen en lokale overheden. De rapportage gaat parallel bij OCW de lijn in voor akkoord.
- Een Nederlands- en Engelstalige versie van de rapportage wordt via de PV verzonden aan de Raad van Europa.
- De TK wordt via een brief geïnformeerd over de rapportage.

Toelichting

Rapportageverplichting

- Onder de verdragsverplichtingen is Nederland gehouden periodiek te rapporteren over de implementatie van het Europees Handvest inzake regionale talen of talen van minderheden.
- De Raad van Europa (hierna: RvE) vraagt lidstaten een uitgebreide rapportage op te leveren over de afgelopen periode naar aanleiding van de aanbevelingen in de laatste evaluatie.
- De RvE verzoekt lidstaten lokale overheden en organisaties zoveel mogelijk te betrekken bij de totstandkoming van de rapportage.

DG Openbaar Bestuur & Democr Rechtsstaat
DGOBDR-D&B-Inrichting Openbaar Bestuur

Datum
17 augustus 2026

Onze referentie
2026-0000460887

Rol minister van BZK

- De minister van BZK is coördinerend minister ten aanzien van de erkende talen. De erkende talen in Nederland zijn het Fries, Papiaments, Limburgs, Nedersaksisch, Jiddisch en het Romanes. Het beleid ten aanzien van deze talen is gericht op het beschermen en bevorderen van het gebruik en de ontwikkeling van de erkende talen. Hierin wordt nauw samengewerkt met de beleidsverantwoordelijke departementen.
- De verschillende beschermingsniveaus en statussen van deze talen vloeien voort uit het Handvest inzake de bescherming van regionale talen of talen van minderheden van de Raad van Europa.
- Binnen het Europese Handvest inzake regionale talen of talen van minderheden hebben het Fries en het Papiaments (op het Openbaar Lichaam Bonaire) een zogenoemde deel III-status, die gepaard gaat met verdergaande verplichtingen voor de bescherming en bevordering van deze talen op onder meer het terrein van onderwijs, bestuursverkeer en media. Het Limburgs, Nedersaksisch en Romanes en Jiddisch vallen onder deel II van het Handvest, waarin algemene verplichtingen zijn opgenomen ter bescherming en bevordering van deze talen. Het Fries kent daarnaast aparte Nederlandse wetgeving (Wet gebruik Friese taal).
- Deel II van het Europees Handvest bevat algemene doelstellingen en beginselen die richting geven aan de bescherming en bevordering van regionale of minderheidstalen. Staten moeten bij hun taalbeleid rekening houden met deze beginselen, zoals het bevorderen van het gebruik en behoud van de taal. Deel III biedt een verdergaande bescherming. Een staat gaat daarbij concrete en specifiek gekozen verplichtingen aan op terreinen als onderwijs, rechtspraak, openbaar bestuur, media, cultuur en sociaaleconomisch leven. Voor een taal met Deel III-status moet de staat minimaal 35 verplichtingen uit het Handvest aanvaarden.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsbrief Tweede Kamer	
2	Aanbiedingsbrief Raad van Europa	
3	Achtste rapportage Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden	
4	Engelse vertaling Achtste rapportage	